

AARHUS UNIVERSITET

REGIONAL UDVIKLING
REGION MIDTJYLLAND
ATT: SINNE NORDBORG

ÅRHUS DEN 4. MARTS 2010

ANSØGNING VEDR. OPERATØR FOR
PROGRAM FOR VIDENSAMARBEJDE

ANSØGNING VEDR. OPERATØR FOR PROGRAM FOR VIDENSAMARBEJDE

Program for Vidensamarbejde handler om at skabe vidensamarbejde mellem på den ene side videns- og forskningsinstitutioner og på den anden side SMV'er i regionen, der ikke tidligere eller i begrænset omfang har været i kontakt med videns- og forskningsinstitutioner. Dermed er scenen sat for en opgave, der rummer store udfordringer, men også et stort potentiale for øget vidensbaseret innovation i regionen.

En væsentlig udfordring er de to forskellige kulturer. SMV'er er ofte kunde- og produktionsorienterede og forskere er ofte teori- og projektorienterede. Som det fremgår af rapporten "Brobygger – genvej til innovation", så viser den kulturelle forskel sig i forskellige tilgange til innovation. SMV'erne arbejder med DUI-innovation (Doing, Using and Interacting Innovation). Videns- og forskningsinstitutionerne arbejder med STI Innovation (Science and Technology-driven Innovation). I et vidensamarbejde skal disse to innovationstilgange kombineres. Det er en grundlæggende udfordring, der skal tackles for at programmet kan blive til en succes.

Derfor er et væsentligt element i programmet også dokumentation og metodeudvikling, der skal gøre alle aktører bedre til at tackle barriererne for samarbejde. Et andet væsentligt element er risikovilligheden i fase 1, der skal understøtte en eksperimenterende tilgang og derved også acceptere at ikke alle fase 1 projekter vil gå videre til fase 2. Pointen er, at kun gennem risikovillighed og en eksperimenterende praksis kan udfordringerne tackles - og dermed i sidste ende opfylde programmets grundlæggende succes-kriterium: at øge midtjyske virksomheders innovationskompetencer som grundlag for større vækst og indtjening.

Program for Vidensamarbejde er dermed unikt på mindst tre områder:

- Målgruppen er SMV'er, der ikke tidligere eller i begrænset omfang har været i kontakt med videns- og forskningsinstitutioner
- Risikovillighed, der skal understøtte en eksperimenterende tilgang
- Metodeudvikling af en Next Practice, der skal løfte alle aktørers evne til at skabe samarbejde mellem SMV'er og videns- og forskningsinstitutioner

Program for Vidensamarbejde er i god overensstemmelse med Aarhus Universitets målsætning, nemlig at universitetet skal bidrage til i samspil med erhvervslivet at udvikle ny virksomhed og at styrke Danmarks konkurrenceevne. Aarhus Universitet har ligeledes en beslutning om, at omfanget af teknologioverførsel og forskningsbaseret innovation mellem universitetet og erhvervslivet skal forøges.

AU OutReach er AU's centrale enhed for vidensamarbejde mellem forskning og erhvervsliv og har derfor bl.a. som opgave at arbejde efter nævnte målsætning. AU OutReach finder det derfor naturligt at byde på opgaven, og da vi har stor erfaring med at skabe vidensamarbejder, hvor metodeudvikling er en integreret del, vil operatørrollen også blive udført med fremadrettet metodeudvikling for øje.

AU OutReach vil som operatør løfte de administrative og rådgivende opgaver, der ligger i rollen som operatør, og gennem vores samarbejdspartnere (Teknologisk Institut, Væksthus Midtjylland, INCUBA Science Park og alle regionens erhvervs- og udviklingsråd) har vi et stærkt hold, der kan nå bredt ud til

SMV'erne og sikre match mellem deres innovationspotentiale og relevante videns- og forskningsinstitutioner.

1. FAKTA OM OPERATØR & ORGANISERING AF OPERATØROPGAVEN

Operatør:

- AU OutReach

Technology Transfer & Entrepreneurship,
Aarhus Universitet
Finlandsgade 29,
8200 Århus N
(Herefter AU OutReach)

Kontaktperson: centerdirektør Flemming K. Fink (fkf@adm.au.dk)

AU OutReach vil indgå resultatkontrakt med Region Midtjylland.

Centerdirektør F. K. Fink er leder af Technology Transfer & Entrepreneurship (TTE), der består af afdelingerne Technology Transfer Office (TTO), Aarhus Entrepreneurship Centre (AEC) og AU OutReach, hvis overordnede fokus er at understøtte anvendelse af ny viden i erhvervslivet (offentlig og privat). TTE har 30+ medarbejdere.

F.K. Fink har igennem de seneste 10 år beskæftiget sig med udvikling af nye former for samarbejde mellem virksomheder og forskningsinstitutioner med særlig fokus på kompetenceudvikling af højtuddannede i erhvervslivet. Han har stået for udvikling af metoden Facilitated Work Based Learning (FWBL) til gennemførelse af skræddersyet udvikling af en virksomheds videnbaserede kompetencer. Metoden er bl.a. testet af i Socialfondsprojektet Lonely Wolf sammen med Ingeniørforeningen i Danmark og 75 SMV'er i udkantsområder i Danmark. F.K. Fink har i en periode været President for International Association on Continuing Engineering Education (IACEE) og har således et stort internationalt netværk. Se også publikationslisten på <http://person.au.dk/da/fkf@adm.au.dk/pub>

Flemming K. Fink vil være ansvarlig for operatørrollen.

1.1 ORGANISERING AF OPERATØROPGAVEN

AU OutReach vil som operatør have ansvar for alle opgaver i forbindelse med det opsøgende arbejde, de to faser i programmet og ansøgningen til EU's Regional Fond.

Projektleder Lars Frølund vil være ansvarlig for den daglige fremdrift i projektet. Lars Frølund er oprindelig grundlægger af AU OutReach og har som sådan flere års erfaring med projektledelse og vidensamarbejdsprojekter mellem erhvervsliv og forskning.

Ansøgningen til EU's Regionalfond vil blive udarbejdet af faste medarbejdere i TTE, der er erfarne med ansøgning, drift, økonomi og afrapportering i forhold til regionalfonds-/socialfondsprojekter.

I forbindelse med udfærdigelsen af ansøgningen har AU OutReach været i dialog med en række aktører, der med forskellige kompetencer støtter op omkring programmets gennemførelse og succes:

- **INCUBA Science Park**

Åbogade 15, 8200 Århus N

Kontaktperson: adm. dir. Niels Chr. Sidenius

INCUBA Science Park beskæftiger sig med innovation og Tech-Transfer. INCUBA Science Park huser pt. mere end 100 innovative virksomheder. INCUBA Science Park har et tæt samarbejde med erhvervsservicesystemet og regionale, nationale og internationale forskningsinstitutioner.

I gennemførelsen af projektet vil INCUBA Science Park kunne støtte aktiviteterne ved f.eks. at huse projektgrupper, støtte projekterne i kommercialiseringsfasen og formidle samarbejde til forskningsmæssige og kommercielle kontakter i ind- og udland.

- **Teknologisk Institut**

Kongsvang Allé 29, 8000 Århus C

Kontaktperson: centerchef Henrik Larson

Teknologisk Institut (TI) er en selvejende og almennyttig institution, som befinder sig i krydsfeltet mellem erhvervslivet, forsknings/uddannelsessektoren og det offentlige. TI deltager således i samfundsnyttige udviklingsprojekter i tæt samarbejde med førende forsknings- og uddannelsesinstitutioner i ind- og udland.

TI har et tæt og omfattende samarbejde med erhvervslivet i hele landet og på alle niveauer og dækker med godt 3.000 kunder i Region Midtjylland et meget bredt spektrum af fortrinsvis den innovative del af det danske erhvervsliv. Virksomhederne i Region Midtjylland udgør en vigtig del af TIs grundlag og ikke mindst i kraft af placeringen af en af deres hovedafdelinger i Århus har de stærke kontakter med og grundigt kendskab til erhvervslivet i regionen.

TIs rolle forventes at blive strategisk underleverandør/videnleverandør i "Program for Vidensamarbejde" – med AU OutReach som operatør. TI forventer med sin brede kompetenceprofil at kunne bidrage i 15-20 % af alle forløb. Det gælder både i forhold til det virksomhedsopsøgende arbejde og i de efterfølgende faser.

- **Væksthus Midtjylland**

Åbogade 15, 8200 Århus N

Kontaktperson: direktør Erik Krarup

Væksthus Midtjylland er en del af det enstrengede erhvervsservicesystem i Region Midtjylland, som er kontraktligt forbundet via årlige samarbejdsaftaler mellem kommuner, lokale

erhvervsserviceenheder og Væksthus Midtjylland, hvori bl. a. indgår målsætninger for udmøntning af de regionale udviklingsprogrammer, hvor Væksthus Midtjylland er operatør (aktuelt otte regionale programmer). Væksthus Midtjylland har formelle samarbejdsrelationer med ca. 40 offentlige og private aktører (erhvervsorganisationer, styrelser, videncentre mv.) – og flere kommer kontinuerligt til. Udover ovennævnte otte regionale udviklingsprogrammer er Væksthus Midtjylland endvidere aktuelt operatør på et nationalt/landsdækkende program (Early Warning) samt involveret i en række øvrige projektbaserede udviklingssammenhænge på regionalt, nationalt og internationalt niveau.

I gennemførelsen af projektet vil Væksthus Midtjylland derfor være med til at sikre samspillet med erhvervsservicesystemet og øvrige regionale og nationale programmer for virksomhedsudvikling.

AU OutReach har desuden været i kontakt med alle regionens erhvervs- og udviklingsråd, der har tilkendegivet deres interesse for sammen med AU OutReach at styrke SMV'ernes muligheder for øget videnbaseret innovation:

- Favrskov Erhvervsråd
- ViborgEgnens Erhvervsråd
- Skanderborg ErhvervsUdvikling
- Hedensted Erhverv
- Odder Erhvervs- og Udviklingsråd
- Nordvestjysk Erhvervsråd
- Randers Erhvervs- og Udviklingsråd
- Ringkøbing Fjord Erhvervsråd
- ErhvervSilkeborg
- Århus Kommunes Erhvervsafdeling
- Horsens Erhvervsråd
- Erhvervsrådet – Herning og Ikast Brande
- Norddjurs Erhverv
- Syddjurs Erhverv
- Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter

Interessetilkendegivelser er vedlagt.

2. HVORDAN VIL ANSØGER GRIBE OPERATØROPGAVEN AN?

2.1 Det opsøgende arbejde

Interesse for programmet etableres via såvel offentlig omtale og markedsføring som direkte invitation til relevante aktører. Derudover vil AU OutReach sammen med erhvervsråd og andre aktører arrangere et kick-off arrangement og informationsmøder for SMV'er, videns- og forskningsinstitutioner og virksomhedsrådgivere, hvor der vil blive orienteret omkring programmet, og de første indledende kontakter kan etableres. Direkte opsøgende kontakt til SMV'er vil indgå i det omfang, SMV'erne ikke responderer på andre tiltag.

Denne dialogskabende proces vil blive justeret efterhånden som der indhøstes erfaring i de ca. 1½ år, det aktivt opsøgende arbejde vil finde sted. Derefter vil AU OutReach løbende vurdere de nye henvendelser, der vil komme efterhånden, som programmets positive resultater spredes.

Der vil være en aktiv opfølgning på de indledende arrangementer over for såvel SMV'erne som de relevante videninstitutioner.

AU OutReach forudser disse aktiviteter:

- Kick-off arrangement for alle aktører med oplæg fra en kendt erhvervsperson om innovation og præsentation af en række cases, hvor SMV'er og videns- og forskningsinstitutioner har samarbejdet.
- Informationsmøder for SMV'er og forsknings- og videninstitutioner om mulighederne i "Program for Vidensamarbejde". Informationsmøderne vil samtidig præsentere en konkret case fra et samarbejde mellem en SMV og en videns- og forskningsinstitution.
- PR gennem annoncering i regionale og nationale medier, så programmet rammer såvel SMV'erne i regionen som en bred national kreds af videns- og forskningsinstitutioner.
- Aftale med en national mediepartner, der kan være med til at fortælle de gode historier og være til inspiration for SMV'er til at deltage i programmet.
- Aktiv søgning via brancheforeninger og de lokale erhvervsråd

2.2 OPERATØRENS VEJLEDNING AF AKTØRER

AU OutReach's vejledning af aktørerne kan grundlæggende deles i to områder:

1. Vejledning i forbindelse med beskrivelse af potentielle vidensamarbejder (faserne, ansøgningsprocedurer, økonomien, kriterierne)
2. Vejledning om, hvordan projekterne gennem deres match-making aktiviteter kan være med til at tackle hovedudfordringer for samarbejde mellem SMV'er og forsknings- og videninstitutioner og derved kombinere DUI-innovation med STI-innovation.

Dette uddybes i det nedenstående.

2.2.1 Vejledning i forbindelse med beskrivelse af potentielle vidensamarbejder

Programmet er delt i to faser. I fase 1 kan projekterne modtage op til kr. 100.000 til aktiviteter, der over en periode på 3 - 6 måneder skal afklare, om der er basis for et egentligt kommercielt vidensamarbejde. Projekterne i fase 1 vil være undersøgende og eksperimenterende. Projekterne i fase 2 vil være kendetegnet ved målrettede innovationsforløb, der over en periode på op til 30 måneder kan ydes et samlet tilskud på mellem 0,5 mio. kr. og 3,0 mio. kr. AU OutReach vil løbende vurdere projektidéerne til fase 1 ud fra kriterier aftalt med Region Midtjylland. Vurderingen af projekterne til fase 2 vil blive foretaget af Ekspertpanelet nedsat af Region Midtjylland. AU OutReach vil yde sekretariatsbistand til ekspertpanelet (se senere).

Inden for disse grundlæggende rammer vil AU OutReach som operatør vejlede virksomheder, virksomhedsrådgivere og videns- og forskningsinstitutioner, der er i gang med at beskrive et potentielt vidensamarbejde til fase 1 eller fase 2. AU OutReach vil sikre, at der er et tydeligt erhvervsfremmeperspektiv, et vellykket match, en vis nyhedsværdi samt fokus på metodeudvikling og – afprøvning, der skal tackle barriererne for vidensamarbejde.

AU OutReach vil bl.a.:

- Lave en kortfattet håndbog, der skridt for skridt beskriver mulighederne i programmet og kriterierne for at kunne modtage støtte. Håndbogen vil kunne downloades fra programmets hjemmeside, blive delt ud på informationsmøderne og distribueret gennem AU OutReach's samarbejdspartnere.
- Oprette en Q&A om programmet, der løbende opdateres sådan som erfaringerne indhentes.
- Lave et projektbeskrivelses- og ansøgningsskema til præsentation af fase 2 ansøgninger over for Ekspertpanelet. Ansøgningsskemaet vil blive udviklet og løbende evalueret i samarbejde med Region Midtjylland og Ekspertpanelet.
- AU OutReach vil løbende tilbyde møder med de projekter i fase 1, der ønsker at gå videre til fase 2. Mødernes omdrejningspunkt vil være kriterierne for fase 2 ansøgninger.
- Give vejledning om, hvordan projekterne gennem matchmakingaktiviteter, der kombinerer behovsafklaring med relationsopbygning, kan være med til at tackle hovedudfordringer for samarbejde mellem SMV'er og forsknings- og vidensinstitutioner

2.2.2 Vejledning i forbindelse med matchmaking

Program for Vidensamarbejde handler om at skabe vidensamarbejde mellem på den ene side videns og forskningsinstitutioner og på den anden side SMV'er i regionen, der ikke tidligere eller i begrænset omfang har været i kontakt med videns- og forskningsinstitutioner.

Dette giver som allerede nævnt nogle samarbejdsbarrierer, som operatøren bør være opmærksom på for at skabe vellykket matchmaking, herunder:

- *Manglende motivation:* mange SMV'er har et uerkendt behov for at samarbejde med forsknings- og vidensinstitutioner og dermed heller ingen motivation for at deltage i programmet om innovation gennem vidensamarbejde - ja flere SMV'er er skeptiske over for begrebet "innovation", da de opfatter det som praksisfjernt eller akademisk (Se rapporten "Brobygger – genvej til innovation").
- *Manglende relation:* mange SMV'er og forskere lever i hvert deres univers (se rapporten "Brobygger – genvej til innovation"). Den manglende sociale relation betyder manglende tillid til hinanden, der slår ud i forudfattede holdninger om hinanden. Manglende relation fører til manglende tillid, og uden tillid ikke noget levedygtigt samarbejde på kort og på langt sigt.

Derfor vil AU OutReach sideløbende med vejledningen i forbindelse med beskrivelsen af potentielle vidensamarbejde understøtte metodeudvikling inden for matchmaking, der tackler de ovennævnte barrierer – og naturligvis andre barrierer, der kan dukke op i forbindelse med programmet.

Konkret vil AU OutReach i begyndelsen af programmet samle de aktører, der fungerer som matchmakere for at igangsætte metodeudviklingen. Dette vil ske gennem et seminar over to dage for matchmakere, hvor AU OutReach vil facilitere en workshop som en kreativ proces i tre faser: 1) Idégenerering, 2) idévurdering og 3) idéudvikling. Denne eksperimenterende proces skal skabe en række konkrete idéer til metodeudvikling i vidensarbejderne, der tackler barriererne.

På denne måde vil AU OutReach's vejledning i forbindelse med matchmaking understøtte de eksisterende matchmakers metodeudvikling og dermed i sidste ende vellykkede fase 1 og fase 2 vidensarbejder.

Resultaterne af metodeudviklingen vil blive præsenteret og diskuteret i Forum for Vidensamarbejde (se senere) og naturligvis indgå i dokumentationen.

2.3 SAMSPIL MED ERHVERVSSERVICESYSTEMET OG VIDENRÅDGIVERE

Vidensarbejderne skal i så høj grad som muligt anvende allerede eksisterende programmer for at opnå størst mulig effekt ved at kombinere tilbuddene, herunder: Videnpiloter, Videnkupon, VÆKSTmidt Accelerator, Vækst gennem Rådgivning, KOMPETENCEmidt, MEA, KLYNGEmidt, INVESTORMidt, Gazelle Growth, Innovationsagenter, IT-agenter, Forskningsmatchmaker, Teknologisk partnerskab med flere.

AU OutReach samarbejder med Væksthus Midtjylland og Teknologisk Institut, der begge har bred erfaring med at rådgive om de eksisterende tilbud inden for erhvervsservicesystemet.

AU Outreach forudser også samspil med Region Midtjyllands program for erhvervsrettet Vidensamarbejde med Shanghai, hvor projektmodningsforløb fra de tre netværk vil kunne søge om at komme ind i fase 2 i Program for Vidensamarbejde.

AU OutReach søger pt. sammen med TI (Lead Partner) om at blive operatør for Region Midtjyllands program for erhvervsrettet Vidensamarbejde med Shanghai.

SMV'erne og forsknings- og vidensinstitutionerne vil være de primære aktører i fase 2 projekterne, men væsentlige analyse- og rådgivningsopgaver i forbindelse med virksomhedernes afklaringsproces, markedsundersøgelser m.m. vil typisk kunne varetages af virksomhedsrådgivere.

AU OutReach vil derfor i en meget tidlig fase af programmet invitere videnrådgivernes brancheforeninger under DI og Dansk Erhverv til drøftelse af, 1) hvordan de bedst muligt kan informere deres medlemmer om mulighederne i programmet og 2) hvordan videnrådgiverne bedst muligt kan understøtte samarbejde mellem SMV'er og forsknings- og vidensinstitutioner.

2.4 ETABLERING AF FORUM FOR VIDENSAMARBEJDE

AU OutReach ser den løbende rådgivning af aktørerne og samspillet med erhvervsservicesystemet og videnrådgiverne som en god anledning til at etablere et forum med fokus på udvikling af nye metoder for vidensamarbejde.

AU OutReach vil derfor som operatør etablere et Forum for Vidensamarbejde, hvor

- nye samarbejder og projekter udvikles
- nye metoder til vidensamarbejde kan præsenteres og udvikles,
- erfaringer deles og diskuteres,
- forskellige aktører kan mødes og drøfte samarbejde og grænseflader,
- nye nationale og internationale programmer og services drøftes
- internationale eksperter præsenterer nyt udefra

Forum for Vidensamarbejde vil i første omgang blive etableret som et forum for videndeling i forbindelse med udvikling af eksperimenterende innovationssamarbejder i Program for Vidensamarbejde.

Ambitionen er, at Forum for Vidensamarbejde skal udvikle sig til et unikt forum for udvikling af Next Practice indenfor vidensamarbejde mellem videns- og forskningsinstitutioner og erhvervslivet. Region Midtjylland vil dermed få et godt udgangspunkt for styrkelse af den videnbaserede udvikling af erhvervslivet og herunder indgåelse af samarbejde med internationale netværk og styrkelse af eksportmulighederne.

2.5 SEKRETARIATSBETJENING AF OG SAMSPIL MED PROGRAMMETS EKSPERTPANEL

Ekspertpanelet mødes med en fast frekvens, som aftales mellem AU OutReach og Region Midtjylland. Ekspertpanelet rådgiver AU OutReach i prioriteringen af de enkelte samarbejdsprojekter i overensstemmelse med Vækstforums kriterier for tildeling af midler. AU OutReach vil forberede Ekspertpanelets møder og servicere panelet med den information, der er til rådighed for panelets arbejde. Ekspertpanelet vil på møderne blive orienteret om de erfaringer, der opsamles i programmets gennemførelse.

2.6 ETABLERING AF OG SAMSPIL MED PROGRAMMETS MENTORPANEL

AU OutReach vil etablere et mentorpanel af repræsentanter fra virksomheder med erfaring fra forskningsbaserede innovationssamarbejder. Panelets medlemmer vil blive inddraget i en drøftelse af deres rolle i forhold til SMV'erne, hvordan de som foregangsvirksomheder kan fungere som mentorer.

2.7 PLAN FOR DOKUMENTATION AF EFFEKT OG METODER OG LØBENDE VIDENDELING

AU OutReach har ansvar for den løbende dokumentation af effekt og metodeudvikling i programmet. For at løfte denne opgave vil AU OutReach anvende en treleddet tilgang, der hver især supplerer hinanden. Sammen skal de sikre, at dokumentationen kan blive til en del af en læringsproces.

- AU OutReach vil anvende en videndelingsplatform til at dokumentere resultaterne i den løbende innovationsproces og de metoder, der bliver anvendt og eksperimenteret med i samarbejderne. Platformen vil indeholde en række videndelingsværktøjer, hvis nærmere kravspecifikation i forhold til dokumentation af effekt og metodeudvikling vil blive aftalt med Region Midtjylland. Dog forudser AU OutReach, at platformen både skal kunne understøtte fortrolig kommunikation i de enkelte vidensamarbejder og offentlig kommunikation om vidensarbejdets resultater. Den offentlige videndeling skal skabe synlighed mellem de forskellige projekter, så de ikke lever deres eget liv, men i stedet inspirerer og udvikler hinanden. AU OutReach vil forpligte deltagerne i programmet til at anvende platformen.
- AU OutReach vil i løbet af programmet samle deltagerne i vidensamarbejderne på et konferencecenter, hvor de skal præsentere/synliggøre deres resultater og erfaringer for hinanden. Møderne skal dokumentere vidensamarbejdernes fremdrift og skabe gensidig læring. AU OutReach forudser årlige møder, dog fastlægges dette endeligt sammen med Region Midtjylland.
- Det vil endelig være AU OutReach's ambition at igangsætte antropologisk følgeforskning, der over tre år skal "følge i hælene" på udvalgte vidensamarbejder og undersøge den effekt, samarbejdet har for SMV'ernes innovationspraksis. Følgeforskningen vil ligge uden for programmets økonomiske ramme og er derfor afhængig af, at AU OutReach vil være i stand til at finde alternativ finansiering.

AU OutReach vil inddrage ekspertpanelet og aktørerne i forbindelse med etablering af den tværgående dokumentation.

AU OutReach vil afsætte midler til en ekstern og uafhængig evaluering af det samlede projekt.

3. ANSØGNING TIL EU'S REGIONAL FOND OM MEDFINANSIERING

TTE har faste medarbejdere, der er erfarne med drift, økonomi og afrapportering i forhold til regionalfonds-/socialfondsprojekter.

Det vil være disse medarbejdere, der sammen med Region Midtjylland vil udarbejde ansøgningen.

4. ØKONOMI

AU OutReach vil sikre, at såvel operatørfunktionen som gennemførelsen af Program for Vidensamarbejde holder sig inden for de økonomiske rammer, der aftales med Region Midtjylland.

5. UNDERSKRIFT

Århus d. 4 marts 2010

Flemming K. Fink

AU OutReach, TTE

FKF@adm.au.dk

Flemming K. Fink.